

Herfst *in een* *lijstje*

Susanna Bauer borduurt verder op vondsten uit de natuur door plataan-blad een vulling te geven van geweven katoen. Of een magnoliablod een krans van spinragfijn haakwerk. Zo vereeuwigd ze de vergankelijkheid.

TEKST MIRJAM ENZERINK FOTOGRAFIE SIMON COOK, REBEKAH TAYLOR, ADAM GIBBARD

Als kind ontwierp Susanna al kleine landschappen in luciferdoosjes

Het is alle dagen herfst in het atelier van Susanna Bauer. Aan de fris witte wanden hangen houten lijsten met werk in herfstkleuren. Gedroogde plataanbladeren met perfecte gaten, rondom afgehecht met regelmatige fijne steekjes. Magnoliabladeren omlijst door gehaakte spinnenwebben van kaki katoengaren. Vierkante doosjes van aan elkaar gestikte blaadjes. Her en der hangt een waslijn vol gedroogde bladeren. Van olijfgroen tot kastanjebruin, en vastgeklemd met houten wasknijpers. Ze hebben dan al een hele reis achter de rug. De meeste bladeren zijn geplukt of geraapt in de botanische tuin naast het atelier in het Engelse Cornwall. Maar ook in de bossen van Susanna's geboortestreek Beieren. En uit Frankrijk nam ze bundeltjes ginkgoblade mee. In haar atelier selecteert, poetst en droogt de beeldend kunstenaar alle vondsten. Aan de waslijnen wacht een selectie, klaar voor gebruik, op een nieuw project.

Het gereedschap: een pincet

Susanna groeide op in de buurt van het Duitse Eichstätt, aan de rand van bos, meer en rivier. Haar moeder en oma namen haar vaak mee de natuur in, waar ze al jong oog had voor de veranderende vormen en kleuren in elk seizoen. Thuis liet ze zaadjes ontkiemen en zelf gestekte bloemen ontluiken in rijen potten op de vensterbank. Haar oma was professioneel naaister en terwijl haar grote naaimachine

ratelde, zat Susanna onder de tafel met haar eigen handwerkje. Ze maakte miniatuurkunstwerken van lapjes stof die over waren. "Ik vond het toen al heerlijk om met mijn eigen handen iets nieuws te maken van spullen die ik zelf verzamelde. Zo herinner ik me hoe ik kleine landschappen ontwierp van repen papier in luciferdoosjes. Het was zulk precies werk dat ik een pincet gebruikte. Ook was ik dol op haken en breien. Ik kon echt ontspannen bij het geluid van de tikkende naalden." Haar liefde voor de natuur dreef Susanna in de richting van de landschapsarchitectuur. Maar passie voor ontwerpen op de vierkante millimeter bleek sterker. In Londen bekwaamde ze zich in het model maken. "Ik maakte props,

rekwisieten voor de reclame- en filmindustrie. Piepkleine kaasjes en speeltoestellen bijvoorbeeld, voor de animatiefilm 'Wallace & Gromit'. Ik vond het heerlijk om te spelen met die fijne, kleine materialen en was heel perfectionistisch. Maar het was ook een stressvol bestaan. En ik had vrijwel altijd kunststof in mijn vingers. Het verlangen naar de natuur uit mijn jeugd groeide met de jaren en maakte me onrustig."

Reis door een blaadje

Tijdens een deeltijdstudie aan de kunstacademie zocht Susanna een manier waarop ze haar twee liefdes – model maken en de natuur – kon verenigen. Zo haakte ze op een dag een jasje van katoengaren om een gevonden stukje hout. "Het effect

was verrassend; alsof er een spinnenweb of laagje korstmoss over het hout lag. Ik ging de stok ineens met heel andere ogen bekijken." Susanna probeerde hetzelfde met een steen en uiteindelijk met een blad van de magnolia-boom. Het taaie, leerachtige blad leende zich er perfect voor. Maar verwerken ging nog niet zo eenvoudig. Honderden blaadjes gleden door haar vingers voordat ze het 'breekpunt' ontdekte. "Hoe hard kan ik de draad trekken voordat het blad openbarst? Hoe dicht bij de rand kan ik mijn naald insteken voordat het inscheurt? Dat was een hele ontdekkingsreis." Inmiddels kent het magnoliablade voor Susanna geen geheimen meer. Het loof van een van de oudste bomen op aarde staat aan de basis van >

*Honderden blaadjes gleden
door haar vingers
voor ze het breekpunt ontdekte*

Perfect hoeft het blad niet te zijn; een kras of sproet leidt vaak tot een nieuw ontwerp

Susanna's succesvolle collecties 'bladkunst' waarmee ze in en buiten Engeland veel exposeert. "Magnolia-bladeren behoren nog altijd tot mijn favoriete materialen. En niet alleen omdat ze zo stevig zijn. Je vindt ze in veel verschillende bruintinten. Ook zijn ze mooi groot, waardoor ik er ook driedimensionaal werk mee kan maken. Zo vouwde ik er blokjes van en rolde ik ze op tot piepkleine hoorntjes waar ik weer een haakwerkje aan maakte."

Blad aan een tak weven

Susanna verruilde Londen uiteindelijk permanent voor Cornwall en woont en werkt nu dicht bij de zee. Terug in de natuur werkt ze nog uitsluitend met natuurlijke materialen. Alle vondsten sprokkelt ze zelf, met de grootste zorg. Bladeren raapt ze op de vooravond van de herfst, zodat ze zich goed laten drogen in donkere lades. Perfect hoeft het niet te zijn, integendeel zelfs. Een verkleuring, kras of sproet geeft juist het karakter waarnaar Susanna op zoek is. Vaak vormt die imperfectie het vertrekpunt van een nieuw ontwerp. Zo haakte ze een gat in een gevonden magnolia-blad kunstig dicht. En weefde ze een aantal gevallen bladeren vast aan gevonden takjes. Door schatten op die manier een extra accent te geven van haak- of weefwerk, hoopt ze dat toeschouwers oog krijgen voor kleine natuurwonderen. Zodat ze deze ook in hun eigen omgeving gaan ontdekken en waarderen. Maar meer nog wil Susanna met haar handwerk

eeuwigheidswaarde geven aan iets vergankelijk als een blad. "Als ik het niet zou plukken en drogen, zou het uiteindelijk verteren en opgaan in de cirkel van het leven waarvan we allemaal deel uit maken. Door er tijd en aandacht aan te besteden, voeg ik een dimensie toe aan die kringloop. Ik zie het als een samenwerking met de natuur. En een ode aan de natuur." Tegelijkertijd legt Susanna ook een diepere laag in haar werk die ze als spiegel voorhoudt aan mensen die haar kunstwerken bekijken. "Zo ben ik voortdurend op zoek naar de balans tussen kwetsbaarheid en veerkracht. Letterlijk, als het gaat om het aantrekken van een dunne draad door een blad of stukje droog hout."

Werk van Susanna in huis?

De bladkunst is te koop via www.lemonstreetgallery.co.uk (even zoeken op naam) en www.badcocksgallery.com en wordt door Susanna zelf ingelijst in een lijst van museumkwaliteit. Meer informatie vindt u op haar website, www.susannabauer.com. Susanna exposeert regelmatig in en buiten Engeland. De eerstvolgende expositie is van 20-24 januari 2016 op de Londen Art Fair, www.londonartfair.co.uk.

Ontwerpen zonder te denken

Werken doet Susanna uitsluitend in haar atelier en op vaste tijden. Die discipline moet ze zichzelf echt opleggen, om te voorkomen dat ze blijft dwalen in de natuur. "Het haakwerk dat ik maak, kan ik niet met me meeslepen in een mand. Het is zo fijn dat de lichtval bijvoorbeeld optimaal moet zijn. Bovendien omring ik me graag met mijn eigen werken en materialen. Ze inspireren me, net als de natuur." Nieuwe ontwerpen ontstaan niet op papier of in de computer, maar aan haar werktafel, onder haar handen. "Ik bedenk van tevoren niet wat ik ga maken. Het één ontstaat vaak uit het ander. Vaak wordt ik zelf verrast door wat er uit mijn vingers rolt. Daar borduur ik op

voort, om het te verfijnen en perfectioneren." Susanna werkt altijd aan meerdere stukken tegelijkertijd. Het ragfijne werk vraagt zo veel concentratie dat het de ogen snel vermoeit. "Vaak werk ik dagen aan hetzelfde blad. Het is fijn om dat af en toe even weg te leggen. Om een voltooid werk in te lijsten bijvoorbeeld. En af en toe word ik echt gek van het gepriegel. Wanhopig roep ik dan: waarom wil ik dit ook alweer? Dan loop ik naar de zee of het bos om het grotere geheel weer even te kunnen zien. Daar laad ik weer op."

Susanna Bauer werkt behalve met blad ook met hout en steen. Meer werk ziet u op www.seasons.nl/susanna-bauer.